

אדר תשפ"ג – שלושה מזניקי שמחה לחודש השמחה

1. **שולחן ערוך אורח חיים א,א:** יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו - הגהת הרמ"א: **'שויתי ה' לנגדי תמיד'** הוא כלל גדול בתורה... כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול... כל שכן כשישים האדם אל ליבו שהמלך הגדול, הקב"ה, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו... מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת... ומיד שיעור משנתו, יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה.

חתימת השולחן ערוך סימן תרצז,א: יום י"ד וט"ו שבאדר ראשון [פורים וששן פורים קטן] אין נופלים על פניהם – **הגהת הרמ"א:** יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה, ואין נוהגין כן. מכל מקום ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים **וטוב לב משתה תמיד.**

ליקוטי שיחות כו/213: יש להבין למה שני התמידים מסודרים באופן כזה, ש'שויתי ה' לנגדי תמיד' בא בהתחלת השו"ע, ואילו 'טוב לב משתה תמיד' רק לאחר כל חלק אורח חיים בסופו ממש? הרי גם השמחה היא יסוד ועיקר בעבודת ה', החל מתפלת השחר שמובא בשולחן ערוך (צג): "לא יעמוד להתפלל אלא מתוך שמחה של מצווה... כגון 'רצון יראיו יעשה' ו'שומר ה' את כל אוהביו'?"

אלא אחרי שמסיים עבודתו, מגיע השכר על העבודה, שהיא השמחה מכך שהוא נעשה קשור עם הקב"ה, 'מצווה' מלשון 'צוותא' וחיבור. אולם השמחה יכולה להופיע בגלוי רק לאחר גמר העבודה, שכן כשהוא באמצע המסירות בעבודת ה', מורגשת בו קבלת עול, יראת ה', שצריכה להיות בשעה שעובדים את הקב"ה. רק לאחר גמר העבודה, מתפרצת השמחה בכל תוקפה.

ספר המאמרים מלוקט אדר-סיון שנה הערה 32: תורת הבעש"ט, דהטעם שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, אף שאמרו מעצמם נעשה ונשמע? הוא 'ללמד שגם כשאינו חושק בתורה ועבודת ה' (ואפשר שלא יוכל להתגבר על זה), מכל מקום אינו בן חורין ליבטל, רק יעשה על כרחו וידמה כמו שכופין אותו לעשות בעל כרחו'. והיינו שעל ידי **הקב"ה** כפה עליהם הר כגיגית, ניתן הכח לכל אחד מישראל לעשות בעל כרחו, גם כשאינו חושק.

2. **תענית כט,א:** כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה. **מגילת**

אסתר: והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב.
תענית כט: יהודי שיש לו דין עם נוכרי, יתחמק בחודש אב שרע מזלו ויימצא בחודש אדר שטוב מזלו.
שולחן ערוך או"ח תרפח,ז: המפרש בים והיוצא בשיירה ואינו יכול לקחת עמו מגילה... יש אומרים שקורא אפילו מתחילת החודש. רמ"א: **וכך נהוג.**

רש"י: משנכנס אדר – ימי ניסים היו לישראל פורים ופסח - **שו"ת שאילת יעבץ [רבי יעקב עמדין]**
ח"ב סימן פח: מה שהוזקק רש"י לפרש 'פורים ופסח' הוא כדי לבאר דאי משום פורים גרידא, לימא נמי ניסן וכסלו? אלא על כרחך משום שהתחילו ימי ניסים רצופים ותכופים זה לזה.

ליקוטי שיחות טז/346: מהמאמר 'כשם שמשנכנס אב כך משנכנס אדר', מובן שגדר השמחה בחודש אדר הוא כמו גדר המיעוט בחודש אב. בחודש אב ה**וכפלו צרות** ותשעה באב הוא יום חייב - לא רק מצד חורבן הבית, אלא מצד חטא המרגלים שאירע בו ועליו אמר הקב"ה 'אני קובע בכייה של **דורות**'. וכך להיפך בחודש אדר, שבו ה**וכפלו הנסים** ויש בו יום זכאי של ז' אדר. כמו שאומרת הגמרא לגבי המן: 'נפל לו פור בחודש אדר... ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר **נולד**' – ורואים שהזכות של ז' אדר היא גרמה לביטול הגזירה, וכן נולד מושיעם של ישראל שהוציא ישראל ממצרים.

3. **מגילה יג,ב:** כיוון שנפל פור באדר, שמח שמחה גדולה. אמר: נפל לי פור בירח שמת בו משה. ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד – **רש"י:** כדאי הלידה שתכפר על המיתה.

יערות דבש סוף דרוש ג: המן שמח שמת בו משה וְאִפְסֵּ מגינים, והוא לא ידע שבז' באדר מת, אבל תיכף נולד משה כי זרח השמש וכו' ותמיד לישראל עזר ומגן. ולכך נאמר נולד משה לאחר שאמר מת משה, להורות כי אחר מותו נולד משה אחר, עזר וקדוש משמים להיות לנו למגן כמשה רבינו ע"ה.